

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassó, Nagy- s Czérna-utca sarkán
Papp F. utorraktára fölött, 1. em.
hol a szerkesztő hétköznapiakon délelőtt
9—11 óra között,
és Bolonya mesterutca 325. sz. a.,
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
hírmintesen de küldendőek
Kéziratok vissza nem adtnak

BRASSÓ

helyben házhoz hordva v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3 rt 50k
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sí helye 5 kr (1—10 so
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hird-
téseknek kedvezmény.
Minden egye hirdetés bélége 30 k
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetend

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

brassói és részben városi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi s zernesti, illeső-szentmártoni, részben városi hosszúaszoói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkli, segesvári s szegedi kir. járáshírságok hivatalos hirdetője

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTFÖRTÖKÖN s SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein s Vogler Jaulus), Dukas Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daus társaság, Haasenstein és Vogler Ottó Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társaság hirdetésirodájában.

138-ik szám.

Brassó, Szombat, december 1-én.

IV. évfolyam 1888.

Egészségügyi társulat.

A közegészségügy minden állam jólétének és gyarapodásának alapja. A közegészségügytől függ az állam lakóinak szaporodása vagy fogyatkozása, ettől maga az állam, mely elvégre csak terület, de népesség nélkül semmi.

A művelt államok kormánya és társadalma az egészségügyre fekteti természetszerűleg a főszűlyt. Rendezetlen egészségügyi államokban nem lehet boldogság; az egyén nem érezheti magát jól, mert állandóan kísért fölötté valamely ragály és soha sem tudhatja, mikor huzczoltatik be hozzá s családjaiba egyik vagy másik ragályos betegség, mely megfosztja őt legkedvesebbjeitől.

Hol — mint a keleti tartományokban — az egészségügy iránt vagy nincs, vagy csak kevés érzéke van a kormánynak és társadalomnak, ott látjuk, mint satnyul a nép, gyarapodás helyett fogyni, erősödés helyett gyengül az állam. Az egykori nagy ozmán birodalom rohamos hanyatlásában nem csekély része van azon bűnös közönynek, melylyel ott állam és társadalom a köztisztaság és ebből folyó közegészség iránt viseltetik. E közöny izgatja a szemlélőt és megbotránkoztatja az idegen utazót.

Hazánk áthidalója a keletnek és nyugatnak. Mint ilyen megtartott még valamit a kelettől s tanult valamit a nyugattól. Megtanulta azt, hogy a kormány főfeladatának kell lenni az egészségügy rendezésének. S e tekintetben nem is lehet panaszra okunk, mert kormányunk nem kicsinyeli e köteleességet, bár elég erélyt még mindég nem fejt ki, holott népünk nagy tömegének bűnös közönye drákói szigort parancsolna.

Hol a népesedési viszonyok még oly szomorúak, mint nálunk, ott nem szabad a társadalom jóakarátában bízni, — ott kényszeríteni kell.

Néhai Trefort miniszterünknek rendkívüli érzéke volt közegészségügyünk iránt. Irt, beszélt s tett annak érdekében. Behozta az iskolákba az egészségtan tanítását, hogy már zsenge korában csepegtetessék a gyermekbe az a tudat, hogy minden állam alapja az egészségügy, mert ettől függ a népesedés, az egyén jóléte.

Csakhogy társadalmunk még sem fogta fel önmaga érdekében e köteleességet, hogy a közegészségügy fejlesztése körül neki is kell valamit tenni.

Pedig kellene. A hol — mint nálunk — egy év alatt, 1886-ban, 673.629 születéssel szemben 479.851 haláleset áll, ott az egészségügyi viszonyok nem állhatnak jól. 1886-ban összesen született 673.629, a miből törvénytelen gyermek van 54.930; — e számban van 12.380 halva született gyermek. Meghalt ugyan ezen évben 479.851 egyén s ezek közt 5 éven aluli gyermek 257.263, azon felüli 222.588.

Feltűnő, hogy az 5 éven aluli gyermekek halálózása évről-évre nő. Mig 1883-ban 233.175, 1884-ben 233.378, 1885-ben 250.163 kisedd halt meg ötödik életévén alul, 1886-ban már e szám 257.263-ra rug, vagyis az 5 éven aluli halálesetek 53.61%-ját teszik egy év alatt az összes halálózásoknak. Más szavakkal kifejezve ez annyit jelent, hogy a míg a kiseddek halálózása ily óriási mérvet ölt, addig rendszeres gyarapodásáról nemzetünknek szó sem lehet. A míg pedig közegészségügyi viszonyaink nem fognak teljesen rendeztetni, addig erre gondolni sem lehet.

Avagy rendes közegészségügyi viszonyokra vall az, hogy nincs széles e hazában egyetlen vármegye, melynek összes rendszeresített járási és körorvosi állomásai betöltve volnának? — Lehet-e rendes közegészségügyünk, ha hazánk egyes vidékein napokon át mehetünk, a nélkül, hogy egyetlen orvost találjunk?

A népnek nincs érzéke az egészségügy iránt. Nem áll még a műveltség ama fokán, hogy annak nagy horderejét felfogja.

A közönség nagy tömegének e közönyösségével szemben kétszeresen örvendétes, ha a társadalom helyenként megmozdul, hogy példát adjon másoknak is; hogy megtörve a jéget, teljesítse hazája s nemzete iránti egyik legfőbb köteleességét.

Kétszerte nagyobb örömmel regisztráljuk tehát itt ismételtelen azon üdvös mozgalmat, melyet megyénk érdemekben dús főispánja, gróf Bethlen András, Szebenmegyében megindított: egy egészségügyi társulat alakítását.

Mit akar e társulat?

Rendezni Szebenmegye egészségügyi viszonyait.

Felvilágosítani akarja első sorban a népet az egészségügy fontosságáról s beléje oltani a feltétlen szükséges hygienikus ismereteket.

Előmozdítani a gyermekápolást és e célból évenként gyermekversenyt rendezni Szebenben.

Módokat keresni egyrészt az iszákosság terjedése ellen, másrészt megakadályozni a ragályos betegségek okozta pusztításokat, melyek oly gyakoriak a népnél.

A nép felvilágosítása és oktatása a fődolog. Ezen fordul meg az egész.

A gyermekápolás előmozdítása csak biztosítása a sikernek, mert a legnagyobb halálózási arányt a gyermekek, különösen az öt éven aluliak, mutatják.

És végül az iszákosság korlátozása olyan cél, mely megérdemli, hogy legjobbjaink fáradságát érte. Ez a bűn is nagy befolyással bír a nagyszámu halálózásra.

Örömmel üdvözljük Szebenmegye közönségét ez új téren s csak óhajtanók, hogy nyomdokába e tekintetben lépne az ország ösztársadalma, hogy közegészségügyünk mielőbb rendeztetnék.

Belföld.

Brassó, nov. 30. (Országgyűlés.) A képviselőház szerdai ülésének elején az elnök bejelentette Steinacker Ödönnek a képviselői állásról történt lemondását, mit a ház helyesléssel fogadott, ezzel jelezvén, hogy az egész Steinacker-affairenek ez a leghelyesebb megoldása. Horváth Boldizsár válaszolt még az ülés elején a miniszterelnöknek beszédére, személyes ügyben, mert szerinte Tisza kétségbevonta az ő hazafiságát, de a miniszterelnök rögtön kijelentette, hogy ez legkevésbé sem volt szándékában. A regale-törvényjavaslat részletes tárgyalása lassan haladt előre, csupán a 3—7-ik paragraphusokat tárgyalták le, még pedig az 5-ik szakaszt Szentkirályi Albert, a 7-ik szakaszt Visi Imre módosításával; a többi szakaszokat változatlanul fogadta el a ház. Az 5-ik § vitájában részt vettek Wekerle államtitkár, Lang Lajos előadó, Almásy Sándor, Gullner Gyula, Szederkényi Nándor és Szendrey Gerzson, a 6-ik §-nál, Irányi Dániel módosítványa ellen Tisza Kálmán miniszterelnök, a Törs Kálmáné ellen Horváth Gyula beszélt. A 7-ik szakaszna

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Korunk asszonyai.

Irta: Babérlevél.

(Vége.)

Megvallom, asszonyom, én a hölgyek részéről élénk és imponáló tiltakozást vártam, — de fájdalom, csalódtam, noha egynémely ironő dicsékszik is azzal, hogy a tollat nem kevésbé élesen tudja kezelni, mint bármely férfi. És mégis, ime mégis miért hallgattak nemük oly gyakori megbecsztelésekor? Ön, asszonyom, erre azt feleli, hogy hallgatásukat a saját táborukban kitöröndett háborutól és belviszálytól való félelem okozta, mely fölött aztán logikai következtetés szerint a férfiak gunyakazaja ítélte volna?

Bocsánat, asszonyom! de e mentséget nem fogadom el, és miután ezt fel sem tehetem, engedje meg nekem, hogy hallgatásukra nézve az egyedüli őszinte okot kimondjam. Asszonyom! önök hallgatagon helyeselték az egész akciózt, miután hiuságuknak való hízelté láttak abban, nem gondolván arra, hogy annak háttere a nemtelenségnek legdurvább netovábbja.

Minthogy mi az asszonyoknak a társadalomban ama helyet elfoglalni engedték, melylyel birnak, azzal csak a folyton haladó és követelményeivel velünk szemben fellépő kulturának tettünk eleget. Házunkban az asszony nemcsak ama virág, melynek kellemes illata a férjre üdítőleg hat, de egyszersmind koronája azon fának, melynek árnyékában gyermekei felsejülnek. Magunkhoz emeltük fel asszonyainkat, hogy annál tevékenyebben támogassanak bennünket azon ideális feladat teljesítésében, a gyermekeket akként fölnevelni, hogy a jövő nemzedéknek hozzáink méltó és ha lehet, nálunknál különb tagjai lehessenek.

Ámde az élet szükséglete és követelménye arra készíti a férfit, hogy idejének legnagyobb részét arra fordítsa, hogy a család fentartására szükséges anyagi feltételeket szerezze meg, nehogy annak megélhetését kérdésessé tegye; és ezzel jöllehet a legszűlső határig eljöttünk, mert ha csak ezt teszi a férfi, már akkor feladatának magaslatán áll, töle többet követelni, mint szorosan vett gyermeknevelést alig lehet. De iskoláinkban is egyrészt a tananyagnak tulhalmozottsága, másrészt a tanuló ifjúságnak folyton növekvő száma megakadályozza a tanítót abban, hogy egyben annak nevelője is legyen.

Tehát a gyermekek nevelése ugyszólván csak egyedül a házi és családi körre szorítkozhatik, mely most inkább mint valaha az anyák feladatává válik. — A mai kor férfiakból álló népet követel. Azonban hiszi-e, asszonyom, hogy ezek oly családban nevelhetők lennének, a melyben a pipere-tükör a legfontosabb házbutor? Avagy hiszi-e, hogy egy olyan szépségverseny díját nyert hölgynek a fia képes lesz majd az

élet versenyén magának csak egy elismerő oklevelet is szerezni? Kétkem. És nemde, ez baj lesz szegényre nézve? — pedig ő ártatlan.

És minthogy az ily női szépség-versenyek csak a folyton növekvő hiuságnak és határtalan fényűzésnek kifolyásai és természetes, de frivolissá váló veszélyes következményei, szükségképen én azt hiszem, ön is be fogja látni, asszonyom, hogy azok ellen már a közmorál szempontjából is tiltakoznunk kell. Avagy ön megengedhetők tartja, hogy hölgyeink önként saját értéküket a minimumra szorítsák le? megengedhetők tartja, hogy nem többé szívüinkre, hanem pusztán érzeinkre hassanak?

Ki vagyok ugyan téve a veszélynek, hogy ön, asszonyom, oly túlszigoru erkölcsbirónak fog találni, ki egy tréfát, bárha izetlen legyen is az, kérelmelhetlenül ökölsapással fogadok. Mert tudom, hogy ön így gondolkozik: hát mi történt voltaképen ama szépségversenyeken más egyéb, mint az, hogy egypár kaczer, jöllehet elragadó szép és bájos hölgy fényes, diszes és kifogástalan szabásu ruházatban biráinknak magukat bemutatatták, és azzal nem is annyira önmaguknak, mint inkább szabóiknak csináltak reklámot?

Ezzel mond ugyan valamit, de azért bocsánat, asszonyom, itéletemet nem hiszem, hogy vajmi nagyon meggyöngítette volna; mert az bizonyos, hogy a hölgyek fénykedése szándékos volt, amaz irányban, hogy

Visi Imre és Polónyi Géza adtak be módosítást s míg Visiét föllállással fogadta el a ház többsége, Polónyi javaslatát névszerinti szavazással, még pedig 78 szavazattöbbséggel vetette el. Ugyane szakasznál [Andrássy Manó gróf is beszélt s szavai által Szilágyi Dezső provokáltatva érezvén magát, rögtön válaszolt. A Polónyi módosítását a mérsékelt ellenzék soraiból Bujanovich Sándor pártolta. Tisza Kálmán e szakasznál röviden szólott, kijelentvén, hogy elfogadja Visi javaslatát.

Külföldi szemle.

Brassó, 1888. nov. 30.

A román kormány a kereskedelmi hitel meg szilárdítása céljából új intézkedést tett a kereskedelmi bíraskodás terén, mely szerint jövőre csődtömegek gondnoksága nem fog többé ügyvédekre, hanem szakértő, megbízható kereskedőkre bízni. Ezen intézkedés fölőnye abból állana, hogy a csődtömeg kezelése sokkal olcsóbb és a lebonyolítás körüli eljárás sokkal egyszerűbb és gyorsabb lesz.

A francia kamara radikális balpártja elhatározta hogy részt vesz a vasárnap Baudin sirjánál rendezendő tüntetésben. Az egyesült balpárt tagjai a tüntetésen való megjelenés tárgyában nincsenek egy véleményen. — A párisi községtanács a vidékről számos helyeslő nyilatkozatot kapott. A tüntetést nagyszerűvé akarják tenni és remélik, hogy rendzavarás nem fog előfordulni. A kormány megtette a szükséges intézkedéseket a rend fentartása érdekében. Boulanger párt-hivei, a kik az ünnepet ellenzéki demonstrációkra akarták fölhasználni, távolmaradnak, s így kilátás van rá, hogy az egész ünnepesség minden botrány és rendzavarás nélkül ér véget.

A német kormány semmiféle rendkívüli katonai hitelt nem akar kérni a birodalmi gyűléstől, a mely jelenlegi ülészaka alatt csak is a trónbeszédben felsorolt törvényjavaslatokkal és a kelet-afrikai kérdésekkel fog foglalkozni.

A Szerbiában most folyó választások a legnagyobb mérvű visszaélésekre adtak alkalmat. Majdnem minden választásnál konstátálva van a presszióknak legnagyobb fokban való igénybe vétele. — E választási visszaélések annyira szembeszökők, hogy ezek következtében a király rendeletet adott ki, melyben az eddig megtörtént választásokat semmisnek nyilvánítja. Minden választókerületben három (a három országos párt mindegyikéből egy-egy) bizalmi férfiut küldött ki a választási szabadság ellenőrzésére és ez intézkedésnek megfelelőleg az általános választásokat és a nagy skupstina megnyitását elhalasztja. A választások decz. 4-ére (ő-naptár szerint) tüzetnek ki, a skupstina pedig decz. 11-ére (ő-naptár szerint) hivatik össze. A királynak ez új rendelete némely helyi igazságot, de több választókerületben nyugalmat szerzett. Bragacovóban a választásnál zavargások fordultak elő. A zavargások lecsillapítására katonaságot kellett igénybe venni. A katonaság és zavargók között véres összeütközés történt. Számtalan sebesülés történt. Többen meghaltak. Lázításért és lázító röpiratok terjesztéséért több elfogatás történt.

bájakat nyilvános vásárra vitték, még pedig nem az élet és hivatás komoly szándékával, hanem azért, hogy azokkal kéjencz bíráknak érzékeire hassanak, és ez sejtetni engedi, hogy a kedves szépek nem annyira erkölcsüket feltették bíráik előtt, mint inkább bíráikat saját erkölcsüktől.

Nem olvastam ugyan szószerinti szövegét ama beszédeknek, melyeket a női szépség-versenyeket rendező bizottságok elnökei a versenyek eredménye után, a díjak kiosztásakor tartottak; de azt hiszem, némi eltéréssel csak így hangozhattak:

„Mi X kisasszony gyönyörű tojásdad és kifogástalanul szabályos arcát, tekintve elragadó szép szemét és pompás, hosszú, dús hullámozó hajzatát a legszebbnek találtuk, és így az első díjat részére ítéljük oda, noha Y kisasszonynak rendkívüli szép rőz-ás pirborította arca, és kellemes kaczeron mosolygó piczi szája, aranyzóke hajának fürtjeivel, ítéletünket meghozni nagyon megnehezíté. De miután X kisasszony hajlékony volta és megnyerőbb modora sejtetni engedi, hogy ítéletünk iránt hálásabb leend, mint a kissé merevebb és kaczerabb kisasszony, az ítélet előnyére dönt el. — Z. kisasszonynál az orr egy milliméterrel hosszabbnak, a száj pedig ugyanezen méterrel rövidebbnek találtatván, de eltekintve ezen hiányoktól, testének egyéb méretei és arányai kifogástalanok lévén, részére a harmadik díj íteltetett. — Miután pontos, lelkiismeretes és pártatlan (!) vizsgálat után a verseny eredményét ezennel nyilvánosan kihirdettük, nem mulaszthatom el a bizottság legőszintébb köszönetét ki nyilvánítani azon kedves hölgyekkel szemben, kik oly

Karagyorgyevics Péter herczeg Nikita fejedelem veje, e napokban a „Sibylle” fejedelmi yachton Fiumébe utazott, onnét Abbaziába ment, a hol jelenleg a Karagyorgyevics családnak több tagja időzik. Alaptalan az a hír, hogy Karagyorgyevics Péter Pancsován volt, s onnét a szerb néphez kiáltványt bocsátott; a herczeg egyáltalán nem akar Szerbia belügyeibe avatkozni.

Román és szász lapokból.

— „Gazeta” és „Tribuna”. —

A „Gaz.” Albu István oraviczai román tanító sajtóperéről vezércikkhezvén, sehogy sincsen az államügyész-ekkel megelégedve. (Eihiszszük. Szerk.) Az államügyészek nem beszélnek tárgyilagosan, nagy feneket kerekítenek s csak az esküdtekre igyekeznek hatni, azokat rémitgetni(?) pedig azok nélkül is eléggé felvannak a magyar kormány izgatónak tülzásától hevílv. A sajtópereket mintegy hajuknát fogva cipelik elő abból a célból, hogy a nemzetiségeket megrémitsek s ez által jogaikról való lemondásra bírják. Ezt a szomorú tapasztalatot tette ő most is.

Az ügyész beszédét bírálgatva, cikkét így fejezi be: „A mik nálunk történnek, nem bizonyítanak a türelem mellett, mert nem lehet ott türelem, a hol börtönbe vetik azon férfiakat, a kik azon nép jogait védelmezik, a melynek ők is tagjai. Aztán helytelenül cselekesznek az államügyészek, midőn három, és nem mint az államügyész mondá, másfél millió románnal szemben, türelemről beszélnek, mintha valami jövővényekről volna szó. A románok öslakó nép lévén, azt követelik, hogy veük igazságosan és jogosan bánjanak s jogaik követeléséről nem fognak lemondani, ha a sajtópereknek soha sem is lesz végük.”

Azt most nem említi, hogy melyek azon jogok, a melyeknek megvalósítását követelni nem szűnnek meg s így ezt a czífra mondatot is a szóvirágok közé kell dobnunk, mint már annyival tettük. A virágról pedig meg van írva: „Reggel virágozik és este már elhervad.” A natio szereti a virágokat a „Gazeta” derék virágárusnak bizonyítja magát minden istenadta napon egyszer. Tehát: Floricele, floricele! jupurie-á!

A bukaresti országgyűlésben következő pártcsoporthok állanak egymással szemben. Katargiu párt 60, Vernescă 10, junimista — ifjak — 30, Bretiano Dome 20, Bretiano János 20. Jelenleg a Catargiu-Vernescu-junimistu pártok fogtak kezét s ez a kormánypárt összesen 100. A két Bretiano pártja az ellenzék. Most már pártolhatja a Bretiano Döme az ő János testvérét; azt hisszük, hogy ezt sugja neki János bátyja: „Eso után köpenyeg frate!”

Mi meg csak nézzük, hogy mit csinálnak a Dimbovieza mellett. A felső házban Bretianónak több hive van, mint a képviselő házban s Florescu tábornokot ezek segítetik a kormánypárti Cretulescuval szemben az elnöki székre. Innen fog kiindulni a kormány elleni támadás.

A románok szeretik francziásan venni a dolgot. Az álihatatlanság főjellemvoulásuk a politikában. Régen a vóda-szék volt folytonos recsegés alatt, a vóda élete nem volt 70—80 év, mint szent-Dávid igéri, hanem

szeretetreméltók voltak és nekünk alkalmat nyújtottak megismerni több elragadó női báját, mint a mennyit előre haladott tiszteletet parancsoló korunknál fogva még valaha megismerni remélhattunk volna. Nem beszélék én itt azon boldogságról, melyet a dijnnyertes szép hölgyek fejeiknek szerezni fognak. Mert a mint hihetetlennek tetszik is, de azért több, mint valószínű, hogy örökké hajadonok maradnak. Ez valószínű ama előitéleteknél fogva, melyek társadalmunkat uralják, melyeknek befolyása alatt élünk. De azért ne csüggedjennk el szép hölgyeim! Mint igaz az, hogy a mit ma dicsérünk, magasztalunk és jutalmazunk, holnap már nem történik meg. Hisz egy betegség elpusztíthatja öröknek szépségét, és ha ez nem is, de a kor, az idő minden bizonynyal megsemmisíti azt. Hanem azért hölgyeim ezen órának büszkeségét senki és semmi hatalom önöktől el nem veheti, és ha a későbbi években önöknek bosszankodását felidézni akarva, kevésbbé szép irigykedő nővérei ráutálnak egy csapat dölczeg legényre és felserdülő leánykára, kikkel ők férjeiket ajándékozták meg, akkor a mellüket ékesítő szépségi díjérem legyen koruknak vigasza és a k hívó utalásra egy szálnalmas mosoly legyen a feleletük. Éljen a szépség, éljen a hiuság!

Én most bocsánatot kérek asszonyom nyíltságomért. Hisz tudom, hogy alapjában véve ön is ép úgy elítéli az ily vásárkomédiákat, mint én, lehet még keményebben, de ön azért szívesen a feledékenység sűrű fátyolát borította volna föléje; és most bizonyára csak azt fájjalja, hogy az ember veszélyben forog, mert mindazért okoltatik, a mi fölött hallgat.

félévtől legfőbb hét év. Ez alól a kivétel felette ritka volt. Ma legalább a trón nem olyan könnyen fellökhető s így a változatosság a kormányok jövés-menésében gyönyörködteti a mulatni szerető bukarestieket. A hány valamire való emberük van, mindeniknek ott áll neve után mikor meghal: fostu miniszteru: volt miniszter. Pedig nem valami kellemes ám ott a miniszteri szék.

A „Tribuna” néhai Steinacker mellett ragadt, tollat. Rettenetesen haragszik a budapesti kamara viselkedése miatt. De miért nevezett Tisza némelyeket álprófétáknak, holott [ezek olyan legények, a kiknek van bátoritágnk, (Láttuk, Szerk.) megmondani az igazságot ép ott, a hol kötelesek megmondani. Elmondja mit százszor elhegedült, hogy a szoros értelemben vett Magyarországon egy millió románnak nincs(?) képviselője az ország házában.

Természetes, nem mond igazat most sem. Melyik választókerületnek nincs képviselője? Van mindeniknek. Azért, hogy a képviselőt történetesen nem nevezik valami uj módi es cu névvel, még nem mondhatjuk hogy nincsen képviselve egy millió román. Ne tessék nacionalista pártot csinálni, vagy ha tetszik s ez a választáson elbukik, azért ott van annak a kerületnek képviselője az ország házában.

De nem akarjuk falra dobálni a borsót. Az álpróféták nagyon zokon veszik, hogy néven nevezte a miniszterelnök őket. A „Telegraful Român” nihilistáknak is nevezi akárhányszor. Hát ez szebb? Aligha és mégis zsebre rakja a „Tribuna.”

Különösen a budapesti keresk. és iparkamara eljárása felett önti ki haragját. Nem méltó ez a politika egy lovagias nemzethez, már t. i., hogy nem mondjuk meg, mit akarunk. Ilyen hazugságot és poltronségot még a legdespotább muszkáknál sem találunk.

Igy önti ki mérgét. Még akkor nem tudta talán, hogy maga Steinacker szánta-bánta, hogy mit tett. Dehogy nem tudta. Ki tiltotta meg Steinackernek, hogy ott hagyja a kamarát és folytassa a szélmalom harcot? A budapesti keresk. és iparkamara egy általa fizetett hivatalnokát figyelmeztette, hogy elég volt már, a miket tett.

A hivatalnoknak szabadságában állott letszésezint választani és ő választott.

Czeukalji.

— „Kronstädter Zeitung.” —

Érdekes a brassói német ujság felfogása a Steinacker s a budapesti kereskedelmi és iparkamara közt fennforgott eset tárgyában, melyet csütörtöki lapja élén tárgyal. E cikk kivonata következik:

„E visszalépés várható volt, Steinacker ismeri kötelességeit disznódi választóival szemben s elég férfi arra, hogy azokat feltétlenül teljesítse. A képviselőnek, különösen ellenzékinek, független embernek kell lennie. Steinacker, a pesti kereskedelmi kamarában hétfőn tett nyilatkozata után már nem az.” Ezzel korántsem akartunk elkarhozó ítéletet hozni a volt n.-disznódi képviselő gondolkodási módja fölött, mert ekkor kifogásunknak vissza kellene menni az egész kellemetlen ügy kezdetére s e kérdéssel kezdeni: miért is vállalt t. egyáltalában képviselői mandátumot, ha ismerte egyrészt kamarája hangulatát s viszonyát a kormányhoz, másrészt küldői politikai nézetét.)

Hát nem kellett e minden pillanatban félnie, hogy a vulkán, melynek torkánál ült, tüzes paraszával megijeszti, vagy még el is nyerheti? A kinek nőről s gyermekről kell gondoskodni, ne hozzon ily veszélyt házára. Ennek daczára a teljesen megbízható Steinacker sok éven át igyekezett e nehéz kettős feladatnak gondal és körültekintéssel megfelelni. De bizalma állampolgári gondolkodásmódjának igazságos megítélésébe keservesen csalódott.

Vajjon helyes órában mondotta-e St., a mit a képviselők házában s különösen Busbach urnak e hó 23-án oda mondott, azt nem akarjuk kutatni. E fölött lehet vitatkozni.) Talán jobb lett volna, ez alkalommal nem ismételné a régi igazságot, habár a képviselők többsége soha sem hallja szívesen az ily tényeket, minőket St. felhozott. — De hogy St. beszéde lényegében nem volt hibás, azt már kifejtettük.

Steinacker a Busbach fejtegetései kapcsán csak azt állapította meg — a mit a verebek a háztetőkön

¹⁾ Mert a függetlenség attól függ, meg van-e engedve valakinek, gyalázni s piszkolni hazáját, vagy nem? A mig piszkolta, addig független volt; most, hogy ígéretet tett az ellenkezőre, most már nem az.

²⁾ Hát a n.-disznódi választók politikai nézetei tényleg államellenesek volnának? Hisz ez eddig mindig tagadatott szász részről? És most beismerik. — Köszönjük!

³⁾ Minő szempontból?

⁴⁾ Ez a szebeni „Tageblatt”-nak szól, mely rosszalta ez alkalom választását.

is csiripolnak, — hogy a mostani magyar kormány céljául tűzte ki a nemzetiségek megmagyarosítását.⁶⁾ — Ezt nem volt szabad St.-nek büntetlenül mondani! Mert St. tisztviselője egy kamarának, melynek tagjai: Kochmeister, Wahrmann, Wolfner, Ráth, Frey, Fischer és más — törzsmagyarok.⁶⁾

Itt azután ismerteti a kamara eljárását és vitáját annak jogosultságát, hogy egy kereskedelmi kamara felelősségre vonjon egy képviselőt parlamenti beszédért, a mely nézetét mi is osztjuk. Majd így végzi:

„Eljárása a sok évi, érdeműs tisztviselővel szemben nem szorult további megvilágításra. Minden csendes, békeszerető polgár⁷⁾ azt fogja magától kérdezni, hova jutunk még szólás- és gondolat-szabadságunkkal, ha a budapesti kereskedelmi kamara gonosz példája utánzásra talál?

Hát a nemzeti tulzók, megrontó (verderblich)⁸⁾ tulbuzgalmának mindég kell áldozatoka^(*) követelnie?

Küküllőmegyék rovata.

A *dicső-szentmártoni állami iskolák tanítótestülete* kezdeményezése folytán — a mint ez már lapunk egy közlelbbi számában is jelezve volt — alakult társas-kör f. évi november 27 én megint egy igen élvezetes estélyt tartott.

Ezen estélyen sikerültén szavaltta el Hadházi Juliska tanítónő Szász Károlynak „Munkácsy képe előtt” című költeményét.

Steinitzer Flóra tanítónő által irt „A képzelő-désről s hatásáról” című értekezés alaki szabályszerűségénél és tárgyi kidolgozásánál fogva elismerésben részesült.

Majd gyönyörrel hallgatta a kis társas-kör Nyárady Dénesné érzésteljes kifejezéstől áthatott szavaltatát, Jókainak „A bölcső” című költeményét.

Végezetre fölolvasta és életrajzi adatokkal fűszerezte Feketéné, Bartal Etel tanítónő „A költő hitvese” című leírást, mely Petőfiné, Szendrey Julia másodszori férjhezmenetelét Horváth Árpádhhoz s az ezen házasságból származott gyermekek sorsát — kikhez gyermekkorai ismeretség és barátság fűzte — beszélte el lelkesülten a gyermekkorra való visszaemlékezés meleg hangján.

A *kis-küküllő vármegyei vöröskereszt-egylet* dicső-szentmártoni választmánya hilibi Gál Domokosné, vármegyei alispánné buzgó elnöksége alatt alakult bizottság f. évi december hó 1-én igen érdekes szorozattal fillérestélyt rendezend. Ennek sikeréről tudósítani fogunk.

Irodalom.

Tábornoki album (Generalitáts-album). E czimen igen csinos albumot ad ki a brassói graphikai műintézet, Springer D. Az első füzet ép most jelent meg, tartalmazva az uralkodó-ház tagjai, nevezetesen: ő felségét a királyt, Albrecht, Rudolf, Károly Lajos, Vilmos, József, Lipót, Ernő, Reiner, János, Frigyes, Henrik, Lajos, IV. Ferdinand és Szalvator főherczegek arczképeit.

A képek mind fénynyomatban készültek, beillesztve diszes keretbe. Az album lapjait kemény karton képezi.

A vállalat, mely ő felsége negyven éves uralkodói jubileuma emlékére adatik ki, füzetenként jelenik meg, minden füzetben 7—8 karton-lappal s ára egy-egy füzetnek csak 75 kr.

Helyi és vidéki hírek.

Negyven év. Ő felsége, dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk holnap ünnepli teljes csendben és visszavonultságban az osztrák császári trónra lépésének negyvenedik évfordulóját. Népek millióinak főhásza száll e napon az egek urához, hogy tartsa meg nekünk szeretett királyunkat. Az összes hazai egyházakban hálaadó-isteni tiszteletek lesznek. Városunkban a róm. kath., összes ág. ev. és a ref. egyházakban fognak ünnepélyes isteni tiszteletek tartatni. A magyarok istene áldja meg a mi királyunkat s engedje megérnie Magyarországot királyává koronáztatásának is negyven éves fordulóját!

⁶⁾ Régi nóta! Mutasson kérem egyetlen magyarosított szászt. Aligha képes rá.

⁷⁾ Nem a név, nem a nemzetiség, hanem az érület teszi a magyart s hazafit. — A Steinacker, Zay, Filtsch, Kaiser nevek nem zárják ki a jó hazafiságot, csak a személyek, az egyének.

⁸⁾ Ezek alatt a tulzó szász népvezetők is értetnek.

⁹⁾ Szegény „Verderblich”-ek!

¹⁰⁾ Az „áldozat” most martyr, s ő bizonyára nem busul érte. Ha pedig igen, akkor ő dobta magát önként oda. Lett volna férfi és nem kufár. E kettő nem fér össze.

András napja. Tegnap volt gróf Bethlen András főispán nevenapja. Mint Szebenből távirják, az ottani körök felhasználták az alkalmat arra, hogy a népszerű főispánt tüntető ovációkban részesítsék, ez által akarták adni kifejezést adni szeretetüknek és ragaszkodásuknak. Brassóból számos távirat üdvözölte a főispánt, kit itt nem kevesebb szeretet és tisztelet környez, mint Szebenben. Az üdvözlők nagy seregéhez járunk mi is, szívből óhajtván, hogy tartsa meg a mindenható még soká szeretett főispánunkat a hazának, megyének és családjának! — András napját dalárdák is felhasználták elnöke, Killyéni Endre, szíves üdvözlésére, kit egyrészt egyrészt szerenáddal tisztelt meg, másrészt alelnöke, Burnáz Ernő által tolmácsoltatta legbensőbb üdvözlését.

E. M. K. E. Az Emke brassóme gyei választmánya tegnap d. u. látogatott ülést tartott, melynek legfontosabb tárgyát az igazgató választmányhoz beterjesztendő segélyezési javaslat képezte, melynek tárgyalása a legszebb összhangban s egyetértésben, a gyűlésen jelen volt tagok teljes megalégedésére folyt le. A középfaipariskola igazgatóságának jelentése, hogy a 100 frt ösztöndíjat két tanulóknak adta, tudomásul vétetett. A vajda-hunyadi választmány által küldött kisdédóvó-intézeti sorsjegyek a gyűlés folyama alatt eladattak. Ugyanezen gyűlésből felkéretni határozottatott az igaz. vál., az alapító tagsági okleveleket megszüretetni, minthogy ez is nagyon alkalmas agitacionális eszköz, tekintettel arra, hogy Munkácsy rajzolja azt.

Fillérestély. Hangok hallatszóttak az ellen, hogy a nőgyelet fillérestélyei ezután a Nr 1. nagy termében tartatnak, mert az illetők félnek, hogy az a nagy terem nem telik meg. Azt hisszük, ez aggodalom alapatlan, mert az eddigi siker biztosítja a nagyobb közönséget, különösen, midőn oly érdekes és változatos műsor van, mint most szerdán lesz.

Városi ügyek. A szerdai városi közgyűlésnek — mint előre jeleztük — semmi lényegeset tárgya nem volt. Wolff szinigazgatónak díszletek beszerzésére 300 frt segély szavaztatott meg azon föltétellel, hogy a beszerzendő tárgyak annak idején a városi lesznek. Bezzeg kért volna csak magyar szinigazgató ilyen célra segélyt, majd kapott volna!

Bolonyai pappá az ág. ev. egyház (szász) nagy képviselő Immrich János vidombáki lelkészt választotta f. hó 29-iki ülésében.

Tíz év. Tíz éve annak, hogy Maly Nándor középkereskedelmi iskolai tanár oklevelet nyert. Ez alkalomból tanártársai ma este baráti ovációkban részesítik a közkedveltségű tanárt, kit mi is szívélyesen üdvözlünk.

Megerősítés. A vallás és közoktatási miniszter Dániel György középkereskedelmi iskolai tanárt jelen állásában véglegesítette.

Ügyvédi kamara. A brassói ügyvédi kamara közölszírre teszi, hogy Bencze Márton n. ajtai ügyvéd a kamara lajstromából töröltetett.

Rendőri hírek. (Lopások.) F. hó 24-én éjje N.-Borosnyón elloptak Binder s Kokó békecsisoktól 3 gyeplőt és két ostort. A rendőrség kinyomozta a tettest egy helybeli kocsis személyében, a ki ugyanazon vendéglőben volt azon éjjel. — A tegnapi hetivásár alkalmával Varga Ádám Sz.-Ajtáról egy oláh embernek bundájából egy üres dohápyzacskót esent ki. A boldogtalan pénzt sejtett benne. De felsült.

E. M. K. E. perselyek. Ugy vagyunk értesülve, hogy a brassóme gyei választmány december hó 31-én fogja összeszedni a perselyeket, hogy azok tartalmát kiürítve, lehető gyorsan ismét visszaadja tulajdonosainak. Az összegek névszerint lesznek nyugtázva lapurkban.

Táncestély. A helybeli kereskedő ifjak által alakult tánc-tanfolyam záradékaul f. év december hó 1-én a vigadó nagytermében zártkörű táncestély lesz. Személyjegy 1 frt., családjegy 2 frt. Kezdeté este 8 órakor.

A kisjenői vadászatok. József főherczeg Kis-Jenőre érkezett, a hol már megkezdtek a kilencz napra tervezett vadászatot, melyre gr. Bethlen Gábor főispán f. hó 26-án utazott Kis-Jenőre.

Az E. M. K. E. népkönyvtárai szervezése során sajnos hiányként merült fel, hogy nincs irodalmunkban sem a közegészségügyre sem pedig Magyarország történetére vonatkozó oly könnyű olvasmány, mely a nép kezébe volna adható. Az egylet ennek következtében elhatározta, hogy ily könyv létesítése érdekében átir a történelmi társulathoz és az orsz. közegészségügyi egylethez, készítsenek e testületek ily munkákat és az E. M. K. E. azoknak kész vásárlója és terjesztője lesz.

Passivitás. A szebeni „Tageblatt” felveti azt a kérdést, nem volna-e helyén, ha a szász német néppárt visszavonulva a politikai térről és nem képvisel-tetvé magát a parlamentben, hol ugy sincs helye? E cikkre visszatérünk.

Bereczk háromszékmegyei helység a megyegyűlés hozzájárultával s a belügyminiszter engedélyével nagy községgé alakult át.

A csodabirka. Csodaállatja volt a fogarasi Borzen Juonnak. Nem volt ez más, mint egy négyszarvu birka. A tulajdonos büszke is vala e derék állatra, mely kiváló becsülésnek örvendett az egész városban, melynek egyik nevezetességét képezte. Talán épen ezért vetemedett néhány tolvaj arra a büntényre, hogy ellopja a csodabirkát és annak társalkodóját, egy egy egészen közönséges birkát. Hanem rajta vesztettek s a csodabirka ismét haza került társával együtt.

A waterlooi csatatéren belgák és angolok emléket állítanak, melyre eddig mintegy kétezer font sterling gyűlt össze; ötszáz fontal az angol kormány járul a célhoz. Az emlék elkészítésével Lalaing szobrász bizatott meg.

Tengeralatti hajó. Toulonból nyerjük a következő sürgönyt: A Gymote hajóval legutóbb tett kísérletek a tengerészeti mérnökök előtt felfedezték a tenger alatti hajózás nehézségét. Legközelebb a touloni hajógyárban egy új tengeralatt járó hajó fog építtetni, a mely 40 méter hoszu leend. Ennek alakja lesz aztán a végleges mintául elfogadott forma.

Ötven hajó pusztulása. Az Uj-Anglia, Jersey és Virginia partja mentén dult viharok következtében ötvennél több hajó süllyedt el és a tengerészek közül sokan a vízbe fulladtak. A belföldi tavakon több hajó jutott zátonyra. A lsburne-i fok közelében a Behringut bejáratánál az Ohio amerikai cethalász-bárka 32 főnyi legénységgel elsüllyedt.

Közigazdaság.

Hetivásár: A tegnapi hetivásár nem volt olyan élénk, mint más évek ez időszakában lenni szokott. Különösen a gabonavásár volt gyenge. A gabona-árak következők voltak: Buza 5—5.20 frt; rozs 2.70—2.80 frt; árpa 3.50—3.60 frt; zab 1.30 frt kukorica 3.80 forint.

Az osztrák-magyar-román vasuti kötelekben f. év december hó 1-én a következő pótlékok fognak életbe lépni: az 1885. évi október hó 1-től érvényes 1. rész 4. pótléka (általános szabályok; az 1885. év. október hó 1-től érvényes 3. rész 6. pótléka. (Díjtételek a közvetlen áruforgalomhoz) — egy kivételes díj. szabást tartalmaz bőrök, tojás, disznózsir, holt szárnyasok s gyapju szállítására.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a közlelbbi 3 évben szükségeltető nyomtatványok és könyvkötő munkák biztosítása céljából f. évi december hó 21-ére pályázati tárgyalást irt ki. Az érdekeltek az erre vonatkozó hirdetményt a krassói kereskedelmi és iparkamara irodájában betekintheik.

A magyar kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri vas- és acélgár igazgatósága az utóbbi részére való faneműek szükséglete biztosítása céljából f. évi december hó 28-ikára pályázati tárgyalást irt ki. A hirdetmény a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában betekintheik.

Táviratok.

Kassa, decz. 1. (A „Brassó” eredeti távirata.) Kuhár Endre az itteni pénztügyigazgatóságnál négy év óta működő számtanácsos, okmányhamisítás-, család- és sikkasztásért elfogatott; az államnak eddig kiderített kára 10,000 frt.

Zanzibáz, decz. 1. (A „Brassó” eredeti távirata.) A német-angol tengernagy kiáltványt bocsátott ki, melyben közölszírre teszi, hogy a zanzibari szultán szárazföldi birtokainak egész partvidékét ostromzár alá veszik.

Páris, decz. 1. (A „Brassó” ered. táv.) A kamara ülés Gilly mentelmi jogát felfüggesztette. Gilly kijelenté, hogy maga kívánja, miszerint a bíróság elé álltassék. Az 1889-iki hadihitel 125 millióra rug.

Berlin, decz. 1. (A „Brassó” ered. táv.) A „Kieler Zeitung”-ot, mivel Frigyes 1866. naplójegyzotait utánnyomatta, vád alá helyeztetik. Mérvadó közlönyök a német-osztrák-magyar hirlapi polemia ügyében tartózkodnak minden nyilatkozattól.

Brassói piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1888. december hó 1-én.

Román papirpénz à 20 frankos	9.10	vétel	9.12	eladás
ezüstpénz à 20	9.—		9.02	
Napoleon d'or (aranypénz)	9.64		9.66	
Török lira	10.92		10.94	
Arany	5.70		5.72	
Orosz papirrubel	123.—		125.—	

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Szterényi József.

gy
tál
a
ve
va

DRESSNANDT J. EDE (2) 16—
órás és optikus
városi óra-gondozó,

Brassóban, klastrom-utca 2. szám a_ott
(a rom. kath. templom közelében)

ajánlja jól berendezett raktárát, ugymint: arany- és ezüst svájci zseboráit, inga-, kevert-, schwarzwaldi mindennemű óráit, továbbá óralánczait, zeneműveket és nagy váfiasztekéből álló optikai tárgyakat a legolcsóbb árakban.

Minden javítások és megrendelések lelkismeretes jóállás mellett pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Olyan tárgy, mely a megrendelőnek kedvére minos, veszteség nélküli készséggel viaszavátetik.

Minden e szakba tartozó vétel vagy csere a legelőnyösebben teljesítetik.

Gondozza a városi plébánia-templom óráját.